

ผลของการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแหล่งสารนิเทศล้านนาคดี จำนวน 52 แห่ง ใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน สามารถนำเสนอผลการวิจัยได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. การดำเนินงานด้านสารนิเทศของแหล่งสารนิเทศล้านนาคดี
2. ปัญหาของแหล่งสารนิเทศล้านนาคดี

การดำเนินงานด้านสารนิเทศของแหล่งสารนิเทศล้านนาคดี

จากการสำรวจแหล่งสารนิเทศล้านนาคดี พบว่า สภาพการดำเนินงานของแหล่งสารนิเทศล้านนาคดีมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากลักษณะการดำเนินงานซึ่งจำแนกได้เป็น 6 ประเภท คือ ห้องสมุด ศูนย์สนเทศ ศูนย์วัฒนธรรม หอจดหมายเหตุ พิพิธภัณฑ์ และสถาบันวิจัย ดังมีรายละเอียดของแต่ละแห่งดังต่อไปนี้

ห้องสมุด

แหล่งสารนิเทศล้านนาคดีที่มีการดำเนินงานในลักษณะห้องสมุด มีดังนี้

1. กองห้องสมุด สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เป็นแหล่งให้บริการทางวิชาการและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวบรวมหนังสือ วารสาร และเอกสารทั่ว ๆ ไป เน้นทางด้านเทคโนโลยีการเกษตร จัดเก็บตามระบบทศนิยมของดิวอี้ มีลักษณะการดำเนินงานเหมือนกับห้องสมุดทั่ว ๆ ไป คือ เปิดให้บริการยืม-คืน เฉพาะสมาชิก และมีบริการ อาทิ บริการยืม - คืน บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า บริการถ่ายเอกสาร เป็นต้น

2. สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในด้านการเรียน การสอน การค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดจนตอบสนองภารกิจหลักอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยในด้านการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม รวมถึงการให้บริการด้านวิชาการ แก่ชุมชนภาคเหนือ 17 จังหวัด ตลอดจนการให้ความร่วมมือในด้านการให้บริการระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัย และห้องสมุดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เอกสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร และสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ รวมทั้งวัสดุทัศนวัสดุให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ นอกจากนี้ยังจัดระบบ เก็บรักษา และเผยแพร่สารสนเทศตามหลักวิชาการทางบรรณารักษศาสตร์ ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และตรงกับความต้องการ

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นอกจากจะมีหอสมุดกลางให้บริการทางวิชาการทั่วไปแล้ว ยังมีห้องสมุดคณะอีก 12 คณะที่รวบรวมสารสนเทศในสาขาวิชาเฉพาะที่เปิดสอนในคณะนั้น ๆ ได้แก่

1. ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์
2. ห้องสมุดคณะเทคนิคการแพทย์
3. ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์
4. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์
5. ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์
6. ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์
7. ห้องสมุดคณะวิทยาศาสตร์
8. ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์
9. ห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์
10. ห้องสมุดคณะวิจิตรศิลป์
11. ห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์
12. ห้องสมุดคณะสังคมศาสตร์

3. หอสมุดวิทยาลัยครูเชียงใหม่ เป็นแหล่งให้บริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียน การสอน การทำวิจัย บำรุงรักษาวัฒนธรรม และให้บริการชุมชน โดยรวบรวมสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ทั้ง

ไป เพื่อให้บริการแก่นักศึกษา อาจารย์ และนักวิจัย จัดเก็บและให้บริการตามหลักวิชาการทางบรรณารักษศาสตร์

4. หอสมุดวิทยาลัยครูเชียงใหม่ เป็นอีกแหล่งหนึ่งให้บริการสารนิเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูเช่นเดียวกับหอสมุดวิทยาลัยครูเชียงใหม่ ดังนั้น สารนิเทศที่จัดเก็บจึงเน้นงานสาขาวิชาที่เปิดสอน และจัดระบบการให้บริการเช่นเดียวกับแหล่งที่มีลักษณะเป็นห้องสมุดแหล่งอื่น ๆ ดังกล่าวแล้ว

5. หอสมุดวิทยาลัยครูลำปาง มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับหอสมุดวิทยาลัยครูเชียงใหม่ และหอสมุดวิทยาลัยครูเชียงใหม่ จัดเป็นแหล่งสารนิเทศอีกแหล่งหนึ่งในล้านนา

จากการเห็นความสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน รัฐจึงได้จัดตั้งห้องสมุดประชาชนขึ้นในทุกรัฐ ในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเป้าหมายให้เป็นแหล่งให้บริการศึกษาแก่ประชาชนทุกคน

ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีห้องสมุดประชาชน ดังนี้

6. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่
7. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดลำพูน
8. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดลำปาง
9. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงราย
10. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพะเยา
11. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดแพร่
12. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดน่าน
13. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ห้องสมุดประชาชน ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการให้บริการทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตเพื่อสันติภาพ และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของประชาชนในชุมชน จากการสำรวจห้องสมุดประชาชนทั้ง 8 แห่ง พบว่าส่วนใหญ่จะทำหน้าที่เก็บรวบรวม และให้บริการข่าวสารข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ทั่ว ๆ ไป โดย จัดหา จัดเก็บ และให้บริการสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ และจุลสาร มีเพียงแห่งเดียว คือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีกิจกรรมรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์

วรรณกรรม ภาษา ประเพณี และสถาปัตยกรรมของล้านนา และรวบรวมเอกสารโบราณ เช่น คัมภีร์ใบลาน
ปี่สา สมุดข่อย และโบราณวัตถุจำนวนหนึ่ง

14. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยพายัพ เป็นหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของ
มหาวิทยาลัยพายัพในด้านการศึกษา การสอน และการค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอน มีการ
ดำเนินงานตามหลักวิชาการทางบรรณารักษศาสตร์เช่นเดียวกับห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ คือ จัดเก็บและ
ให้บริการสารนิเทศทั่ว ๆ ไปที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ในปัจุบันสำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยพายัพ ยังได้นำคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุดด้วย โดยมีแผนการจัดทำบัตรรายการด้วย
คอมพิวเตอร์ การใช้คอมพิวเตอร์กับงานวารสาร และงานจัดหา ซึ่งคาดว่าจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพ
ในการให้บริการได้อย่างกว้างขวาง

15. หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก เชียงใหม่ ได้จัดสร้างขึ้นจากดำริของ พลเอกเปรม
ติณสูลานนท์ เพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในวโรกาสมหามงคลรัชมังคลา
ภิเษก โดยจัดตั้งเป็นหอสมุดแห่งชาติประจำภาคเหนือ เป็นสาขาหนึ่งของหอสมุดแห่งชาติ ท้าวasukri เปิด
ดำเนินการเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2532 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) เป็นศูนย์กลางรวบรวม รักษาหนังสือ และเอกสารโบราณในส่วนภูมิภาค ไม่ให้
กระจัดกระจาย สูญหาย หรือถูกทำลาย
- 2) เพื่อขยายแหล่งบริการความรู้สู่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนในส่วนภูมิภาค
ภาคเหนืออย่างทั่วถึง
- 3) เพื่อให้เป็นศูนย์บริการข่าวสาร และศูนย์กลางสารนิเทศสาขามนุษยศาสตร์
- 4) เป็นศูนย์รวบรวมหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ซึ่งจัดพิมพ์ในส่วนภูมิภาค เพื่อรวบรวม
รวมส่งไปยังส่วนกลางเพื่อจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ
- 5) เป็นหน่วยงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารระหว่างชาติแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- 6) เป็นหน่วยงานของศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน และยืมสิ่งพิมพ์ ทั้งภายในและภายนอก
ประเทศ

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก เชียงใหม่ มีหน้าที่เก็บรวบรวมสารนิเทศ ให้บริการสารนิเทศ
ส่งเสริมและประสานงานด้านศิลปวัฒนธรรม และร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่เนื่องจากยังอยู่ใน
ระยะเริ่มต้น ทรัพยากรต่าง ๆ จึงยังมีจำนวนน้อย ได้แก่ เอกสารโบราณ 220 ฉบับ ปี่สา 80 ฉบับ

รูปภาพ 30 รูป สมุดไทยขาว 6 เล่ม สมุดไทยดำ 1 เล่ม และหนังสือ วารสาร กฤตภาคอีกจำนวนหนึ่ง
ทรัพยากรทั้งหมด จัดให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป โดยแบ่งออกเป็นห้องต่าง ๆ คือ ห้องหนังสือทั่วไป
ห้องอนุรักษ์หนังสือ ห้องหนังสือพิมพ์และวารสาร ห้องหนังสือค้นคว้า ห้องหนังสือโบราณ ห้องหนังสือท้องถิ่น
ห้องวัสดุทัศนวัสดุ และหอศิลป์วัฒนธรรมภาคเหนือ

นอกจากหอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก จะเป็นแหล่งรวบรวมสารนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าว
แล้ว หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก ยังเป็นแหล่งกลางในการจัดนิทรรศการด้านศิลปะล้านนา ตลอดจนงาน
แสดงด้านศิลปะต่าง ๆ ด้วย

ศูนย์สนเทศ

แหล่งสารนิเทศล้านนาอดีตที่ดำเนินงานในลักษณะศูนย์สนเทศ ได้แก่

1. ศูนย์สนเทศการเกษตร สำนักงานเกษตรภาคเหนือ มีลักษณะเป็นศูนย์สนเทศทางการ
เกษตรซึ่งนอกจากจะเก็บรวบรวมสารนิเทศ และให้บริการสารนิเทศแล้ว ยังผลิตและเผยแพร่สารนิเทศ
ตลอดจนฝึกอบรม วิจัย และส่งเสริมประสานงานด้านการพัฒนาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

สำหรับสารนิเทศที่ศูนย์สนเทศการเกษตรเก็บรวบรวม แบ่งได้เป็น 12 หมวด ดังนี้

- หมวด 00 ทิวเขา/เบ็ดเตล็ด
- หมวด 01 ข้อมูลรายจังหวัด
- หมวด 02 ผลงานของหน่วยงานต่าง ๆ
- หมวด 03 ภูมิศาสตร์กายภาพ และสิ่งแวดล้อม
- หมวด 04 พืชไร่
- หมวด 05 พืชผัก/สมุนไพร/ไม้ดอกและไม้ประดับ
- หมวด 06 รั้วพืช
- หมวด 07 ไม้ผล/ไม้ยืนต้น
- หมวด 08 ปศุสัตว์
- หมวด 09 ประมง
- หมวด 10 สถิติ

หมวด 11 เศรษฐกิจการเกษตรและอุตสาหกรรม

หมวด 12 การส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจ

ส่วนระบบการจัดเก็บ แบ่งเป็น 2 ระบบ คือ

1) ระบบแฟ้ม ใช้เก็บเอกสารที่มีเนื้อหาสาระเฉพาะและ/หรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรของภาคเหนือ หรือเป็นเอกสารข้อมูลทั่วไปที่มีลักษณะเป็นแผ่นปลิวที่ไม่ได้เย็บเล่ม โดยจัดเก็บในแฟ้ม เรียงตามหมายเลขแฟ้มในตู้เหล็ก

2) ระบบห้องสมุด หรือระบบชั้นเปิด ใช้เก็บหนังสือที่มีลักษณะเป็นรูปเล่ม หรือเป็นเอกสารที่มีเนื้อหาโดยทั่วไปไม่ระบุภาคใดภาคหนึ่ง จัดเรียงตามหมวดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้น ศูนย์สนเทศการเกษตร สำนักงานเกษตรภาคเหนือ เปิดให้บริการแก่นักวางแผน นักวิจัย นักพัฒนา นักศึกษา และ ประชาชนทั่วไป

2. ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาภาคเหนือ ศูนย์พัฒนาภาคเหนือ เป็นโครงการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาภาคเหนือ ซึ่งปัจจุบันกำลังอยู่ในระหว่างจัดทำเป็นศูนย์ข้อมูลโดยมุ่งปรับปรุงงานด้านข้อมูลคือ

- 1) จัดทำระบบข้อมูลเพื่อการพัฒนาโดยใช้ระบบ GIS (Geographical Information system) คือ ปรับข้อมูลให้อยู่ในรูปของแผนที่
- 2) ปรับปรุงแผนที่เพื่อใช้แสดงผล
- 3) จัดเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์

ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาภาคเหนือ รวบรวมข้อมูลที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ เน้นข้อมูลระดับหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. ประชากร
2. การเกษตร
3. การใช้ที่ดิน/การถือครองที่ดิน
4. การเงินการคลัง
5. ดัชนีการพัฒนา
6. อุตสาหกรรม
7. รายได้ต่อหัว/รายได้ประชาชาติ

สำหรับระบบการจัดเก็บข้อมูล ศูนย์ข้อมูลเพื่อพัฒนาภาคเหนือ มีโครงการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บและให้บริการด้วย

3. ศูนย์ข้อมูลพัฒนาภาคเหนือ สมาคม วาย.เอ็ม.ซี.เอ. เชียงใหม่ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่รวบรวมเอกสารและประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนระหว่างนักพัฒนาในระดับสมาคมผู้บริหารงานพัฒนา ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนา และผู้สนใจทุกระดับ ศูนย์ข้อมูลพัฒนาภาคเหนือรวบรวมสารนิเทศในทุกรูปแบบ ได้แก่

- 1) หนังสือด้านการพัฒนา ทั้งที่เป็นทำเนียบนาม รายงานประจำปี รายงานการวิจัย และอื่น ๆ
- 2) วารสาร จุลสาร และกฤตภาค
- 3) แผนที่เขตภาคเหนือ และสมุดสถิติที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับเส้นทาง ประชากร การเกษตร ป่าไม้ แหล่งน้ำ สาธารณสุข การใช้ที่ดิน และอื่น ๆ
- 4) สไลด์การพัฒนาต่าง ๆ เทปการบรรยาย รูปถ่าย พิมพ์เขียวการวางผังหมู่บ้าน และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ผลิตเองได้
- 5) วิดีโอเทป และเฟลปดิสเก็ต

ศูนย์ข้อมูลพัฒนาภาคเหนือ เน้นเก็บข้อมูลที่มิชอบเขตเนื้อหาด้านการพัฒนาชนบท ด้านแนวคิดการทำงาน การพัฒนาอาชีพ อุตสาหกรรมในครัวเรือนและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแยกหัวเรื่องออกเป็น 36 หัวเรื่อง เช่น การเลี้ยงสัตว์ เครื่องมือที่เหมาะสม ผู้นำ ยาเสพติด ทัศนกรรม แหล่งเสื่อมโทรม องค์กรเอกชน อาชีพ เป็นต้น

4. ศูนย์ข้อมูลสถาบันพัฒนาสตรี สมาคม วาย.เอ็ม.ซี.เอ. เชียงใหม่ เป็นศูนย์ข้อมูลอีกแห่งหนึ่งของสมาคม วาย.เอ็ม.ซี.เอ. ที่เน้นดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน โดยทำงานประสานกับศูนย์ข้อมูลพัฒนาภาคเหนือ สมาคม วาย.เอ็ม.ซี.เอ. ในลักษณะการรวบรวมข้อมูลและใช้ข้อมูลร่วมกัน

ศูนย์ข้อมูลสถาบันพัฒนาสตรี และศูนย์ข้อมูลพัฒนาภาคเหนือ มีโครงการปรับปรุงระบบการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มความสะดวกในการให้บริการ นอกจากนี้ ยังได้ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ด้านการพัฒนาชนบท และการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน ทั้งในกิจกรรมการพัฒนาและการให้บริการข้อมูล เช่น วิทยุแม่เอกสาร บริการค้นข้อมูลและให้ข้อมูล จัดทำบรรณานุกรม

เผยแพร่ จัดการประชุมและบรรยายในหัวข้อที่น่าสนใจ เป็นต้น

5. ศูนย์ข้อมูลและเอกสาร โครงการสตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีลักษณะเป็นศูนย์ข้อมูลเฉพาะด้าน เกี่ยวกับสตรีในภาคเหนือ รวบรวมสารนิเทศมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุม
5 ด้าน คือ

- 1) สตรี
- 2) การพัฒนาชนบท
- 3) สังคมวิทยา
- 4) กฎหมาย
- 5) สิ่งแวดล้อม

ศูนย์ข้อมูลและเอกสาร โครงการสตรีศึกษา จัดระบบสารนิเทศโดยใช้ตัวเลข 4 หลัก และจัดเก็บตามประเภทของสารนิเทศ คือ หนังสือ สิ่งพิมพ์ - รายงานอ้างอิง ข่าวตัด - บทความ และ เทปโทรทัศน์ สำหรับในอนาคตศูนย์ข้อมูลและเอกสาร มีโครงการปรับปรุงระบบการจัดเก็บให้สอดคล้องกับระบบของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

6. ศูนย์ข้อมูลสตรี โครงการสตรีศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ เป็นอีกแหล่งหนึ่งที่ศึกษาและรวบรวมสารนิเทศเกี่ยวกับสตรี โดยในระยะเริ่มแรก ได้รวบรวมบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่ในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยพายัพ และได้ร่วมมือกับองค์กรพัฒนาสตรีในเชียงใหม่จัดทำสารสังเขปของเอกสารที่เกี่ยวกับสตรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลเพื่อการชี้แนะแก่ผู้ใช้ แต่ยังคงอยู่ในระยะแรกของโครงการเท่านั้น จึงยังไม่ได้จัดสารนิเทศให้เป็นระบบแต่อย่างใด

7. ศูนย์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคเหนือ เป็นหน่วยงานทำหน้าที่เสนอแนะแนวทางการวางแผนและนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมใน 17 จังหวัดภาคเหนือ และเป็นศูนย์กลางข้อมูลอุตสาหกรรมในระดับภาค โดยจัดเก็บข้อมูลครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

- 1) การอุตสาหกรรม
- 2) การเศรษฐกิจ
- 3) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 4) ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป
- 5) การพาณิชย์

- 6) การเกษตร
- 7) สถิติการค้าระหว่างประเทศ
- 8) เบ็ดเตล็ด

ปัจจุบัน ศูนย์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคเหนือ จัดเก็บข้อมูลตามเลขทะเบียนโดยแยกตามหัวเรื่องดังกล่าวข้างต้น สำหรับในอนาคต ศูนย์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคเหนือมีโครงการจัดเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ผู้ประกอบการ นักวางแผน นักพัฒนา และนักวิจัย

8. ศูนย์บริการข้อมูลอุตสาหกรรม ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ เป็นหน่วยงานรวบรวม จัดเก็บ ให้บริการ และเผยแพร่สารนิเทศด้านธุรกิจอุตสาหกรรม โดยรวบรวมข้อมูลใน 5 ด้านคือ

- 1) การส่งเสริมอุตสาหกรรม
- 2) กฎระเบียบราชการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม
- 3) ทัศนกรรมในภาคเหนือ
- 4) การจัดการอุตสาหกรรม
- 5) การเงิน

ปัจจุบัน ศูนย์บริการข้อมูลอุตสาหกรรมจัดเก็บข้อมูลตามระบบทศนิยมของคิวอี้ โดยใช้บัตรรายการเป็นเครื่องมือในการค้นหาข้อมูล แต่ในอนาคตศูนย์บริการข้อมูลอุตสาหกรรมมีโครงการปรับปรุงระบบการจัดเก็บโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมที่อยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ

9. สำนักข่าวสารออเมริกัน เชียงใหม่ เป็นหน่วยงานเผยแพร่ความรู้ด้านการศึกษาและวัฒนธรรมอเมริกัน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา สำนักข่าวสารออเมริกัน มีห้องสมุดสำหรับรวบรวมหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์และวิดีโอ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศสหรัฐอเมริกา ห้องสมุดสำนักข่าวสารออเมริกัน จะรับเอกสารที่ผ่านกระบวนการทางเทคนิคแล้วจากห้องสมุดสถาบันสอนภาษา สมาคมนักเรียนเก่ามหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา กรุงเทพฯ นำมาให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป

10. โครงการข้อเสนอเทศล้านนาคคีศึกษา เป็นโครงการหนึ่งในโครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งตระหนักถึงปัญหาในการศึกษาค้นคว้าด้านล้านนาคคีศึกษา อาทิ การขาดการรวบรวม และจัดเก็บข้อมูลล้านนาคคีศึกษาให้เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง โครงการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมจึงได้จัดตั้งโครงการข้อเสนอเทศล้านนาคคีศึกษาขึ้น เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับล้านนาคคีศึกษา ติดตามความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหว รวมทั้งเผยแพร่การศึกษาในด้านล้านนาคคีดังกล่าว

โครงการข้อเสนอเทศล้านนาคคีศึกษา แบ่งงานออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) รวบรวมข้อเสนอเทศด้านล้านนาคคีและรวบรวมข้อค้นพบวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ช่างศิลปะ นักดนตรี ผู้รอบรู้ด้านล้านนาคคีในท้องถิ่นของแต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนบน
- 2) จำแนกและประมวลผลข้อเสนอเทศให้เป็นระบบ โดยใช้เครื่องมือโครคอมพิวเตอร์
- 3) ติดตามและประเมินเสถียรภาพ ตลอดจนแสวงหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางการศึกษาด้านนี้
- 4) เผยแพร่ข้อเสนอเทศสู่ผู้สนใจ

โครงการข้อเสนอเทศล้านนาคคีศึกษา รวบรวมข้อมูลทุกประเภท ทุกสาขาวิชาในลักษณะบรรณานุกรมแยกตามหัวเรื่อง และจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์

11. โครงการฐานข้อมูลภาคเหนือ เป็นโครงการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลภาคเหนือของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาการให้บริการของสำนักหอสมุดให้ทันสมัย รวดเร็ว ครบคลุมข้อมูลภาคเหนือให้กว้างขวางโดยจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์

โครงการฐานข้อมูลภาคเหนือ เป็นโครงการ 5 ปี ซึ่งได้เริ่มจัดทำตั้งแต่ พ.ศ. 2530 โดยในระยะเริ่มแรก ได้ศึกษาระบบงานเดิมและวิธีการดำเนินงานของหน่วยอื่น ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภาคเหนือ รวมถึงสำรวจประเภทเอกสารที่เกี่ยวข้องในสำนักหอสมุด หลังจากนั้น จึงเริ่มพัฒนาฐานข้อมูลภาคเหนือในระบบคอมพิวเตอร์ และเปิดให้บริการต่อไป

โครงการฐานข้อมูลภาคเหนือ จะเป็นศูนย์บริการข้อมูลภาคเหนือที่รวบรวมข้อมูลทุกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาคเหนือ 17 จังหวัด รวมถึงจังหวัดอื่น ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับภาคเหนือด้วย นอกจากนี้ยังรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในภาคเหนือ ข้อมูลทางภูมิประเทศ และสิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียน การสอน และการวิจัยเกี่ยวกับล้านนาคคีศึกษา

12. สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่ จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ จัดทำขึ้น หรือเป็นข้อมูลจากทะเบียนหรือรายงานต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการบริหารงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดทำสมุดสถิติจังหวัด ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของจังหวัด แบ่งเป็นหมวดใหญ่ 10 หมวด ได้แก่

- 1) ประชากรและแรงงาน
- 2) การเกษตร
- 3) อุตสาหกรรม
- 4) การศึกษา
- 5) การสาธารณสุขและบริการชุมชน
- 6) สถิติการค้า
- 7) รายได้ประชาชาติ
- 8) การเงิน การธนาคาร การคลัง สหกรณ์
- 9) ภูมิอากาศ
- 10) สถิติอื่น ๆ

ข้อมูลต่าง ๆ ข้างต้น นอกจากจะเป็นสถิติจังหวัดแล้ว สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่ยังรวบรวมไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยเปิดให้บริการข้อมูล แก่ นักวางแผน นักวิจัย นักศึกษา ตลอดจนหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ด้วย

13. งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ กองแพ่งงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แบ่งข้อมูลออกเป็น 6 ด้าน คือ

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษา
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการหางานทำของบัณฑิต
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร
- 4) ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษา
- 5) ข้อมูลเกี่ยวกับการเงิน
- 6) ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่และอาคารสถานที่

ปัจจุบัน งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ จัดเก็บข้อมูลดังกล่าว 2 ระบบ คือ

1. จัดเก็บและประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์
2. จัดเก็บและประมวลผลโดยการจดจำด้วยมือ

สำหรับโครงการในอนาคต จะขยายฐานข้อมูลค่านางานวิจัย และงานความช่วยเหลือจากภายนอก สถาบัน โดยปรับปรุงให้เป็นระบบการจัดเก็บและประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ทั้งหมดและให้บริการแก่กักวาง แผน นักวิจัย นักศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอื่น ๆ

ศูนย์วัฒนธรรม

แหล่งสารนิเทศล้านนาคดีที่ดำเนินงานในลักษณะของศูนย์วัฒนธรรม มีดังต่อไปนี้

1. หน่วยส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมล้านนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นหน่วยที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของคณาจารย์และคณะมนุษยศาสตร์ แม้จะไม่มีงบประมาณสนับสนุนแต่ก็ได้ดำเนินงานไปบ้างแล้ว เช่น การปริวรรตวรรณกรรมล้านนา ซึ่งส่วนหนึ่งได้จากการศึกษาค้นคว้าในวิชาภาษาล้านนา วรรณกรรมล้านนา และวรรณกรรมท้องถิ่น

หน่วยส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมล้านนา นอกจากจะรวบรวมงานปริวรรตวรรณกรรมล้านนาแล้ว ยังมีสไลด์บางส่วน และไม่ครบถ้วนวรรณกรรมล้านนา นอกจากนี้ยังมีโบราณวัตถุ และการจัดรายการแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านล้านนาในบางโอกาสด้วย

2. โครงการศึกษาเครื่องปั้นดินเผา ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเครื่องปั้นดินเผาที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ และคิดว่าสิ่งเหล่านี้จะมีส่วนช่วยในการคลี่คลายปัญหาต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์โดยเฉพาะประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและสังคมในล้านนา ดังนั้นจึงได้ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาจากที่ต่าง ๆ ทั้งล้านนา สุโขทัย เขมร เวียดนาม และจีน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า วิจัย มีการทำบัตรรายการประจำวัตถุเกี่ยวกับเตาเผาและเครื่องปั้นดินเผา

นอกจากนั้น โครงการศึกษาเครื่องปั้นดินเผายังได้เก็บหนังสือ และบทความที่ใช้อ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมทั้งรวบรวมชื่อกลุ่มนักสะสมเครื่องปั้นดินเผาทั้งของเอกชนและรัฐบาล และมีแผนที่แสดงแหล่งผลิตและบริเวณที่พบเครื่องปั้นดินเผา จากการรวบรวมสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวจัดเป็นลักษณะ

ของคลังข้อมูลหรือศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยด้วย

จากการที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม หรือศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดขึ้นทั่วประเทศ ภายใต้การประสานงานของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ทำให้มีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนด้วย คือ

3. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงใหม่
4. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย วิทยาลัยครูเชียงราย
5. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลำปาง วิทยาลัยครูลำปาง
6. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลำพูน โรงเรียนจักรคำคณาทร
7. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดแพร่ โรงเรียนนาริรัตน์
8. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดน่าน โรงเรียนสตรีศรีน่าน
9. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพะเยา โรงเรียนพะเยาพิทยาคม
10. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน โรงเรียนห้องสอนศึกษา

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดทั้ง 8 แห่ง ดำเนินงานภายใต้ต้นนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์ฯ ขึ้นเพื่อ

- 1) ส่งเสริมการบำรุงรักษาวัฒนธรรมไทยทุกด้านให้เจริญด้วยการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาวัฒนธรรมไทย
- 2) เผยแพร่วัฒนธรรมไทยทุกด้านสู่ประชาชน
- 3) ส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านและวัฒนธรรมของกลุ่มชนในท้องถิ่น

จากการสำรวจศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดทุกแห่ง นอกจากจะเป็นแหล่งส่งเสริม อนุรักษ์และฟื้นฟู วัฒนธรรมท้องถิ่นแล้ว ยังได้เก็บรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรม ไว้ในหอวัฒนธรรมของศูนย์ด้วย ได้แก่ เอกสารตัวเขียน และ โบราณวัตถุ แต่ยังมีเป็นจำนวนมากเนื่องจากอยู่ในระหว่างดำเนินการรวบรวม และจัดระบบการจัดเก็บ นอกจากนี้ยังพบว่าศูนย์วัฒนธรรมที่มีที่ทำการอยู่ในโรงเรียนมัธยมประจำจังหวัด จะประสบกับปัญหาหลายประการ เช่น บุคลากร และขาดผู้สนใจทำกิจกรรมเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของ ศูนย์ฯ จึงยังไม่มีบทบาทโดดเด่น นอกจากจะรวบรวมและ เก็บรักษาข้อมูลเท่าที่จะหาได้ในท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างจากศูนย์วัฒนธรรมที่มีที่ทำการในวิทยาลัยครู จะมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม และส่งเสริม

การศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางวัฒนธรรมมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงใหม่ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ มีบทบาทในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมล้านนาอย่างมาก โดยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการปริวรรตคัมภีร์ใบลาน สืบราชข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ และงานวัฒนธรรมสัจจร นอกจากนี้ ยังได้เก็บรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมเพื่อการศึกษา ค้นคว้าวิจัยด้วย

ศูนย์วัฒนธรรมที่มีบทบาทรองลงมาคือ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย วิทยาลัยครู เชียงราย ซึ่งนอกจากจะเก็บรวบรวมเอกสารโบราณ รวมถึงหนังสือ วารสาร เอกสาร และกฤตภาคแล้ว ยังมีลักษณะเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน คือ เก็บวัตถุทางวัฒนธรรมเช่น ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุต่าง ๆ ด้วย

อาจกล่าวได้ว่าศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดทั้ง 8 แห่ง เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางวัฒนธรรมพื้นบ้านในล้านนาที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่ง

11. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมล้านนา มหาวิทยาลัยพายัพ มีวัตถุประสงค์ให้เป็นแหล่งส่งเสริมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และเป็นแหล่งรวบรวมวัตถุที่มีค่าทางศิลปวัฒนธรรมล้านนา โดยมหาวิทยาลัยได้จัดสร้างอาคารเอกเทศทรงไทยล้านนา เพื่อรวบรวม สะสม และอนุรักษ์ศิลปวัตถุและโบราณวัตถุ แต่ปัจจุบันยังไม่เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการแต่อย่างใด

หอจดหมายเหตุ

แหล่งสารนิเทศล้านนาที่สำคัญอีกประเภทหนึ่ง คือ หอจดหมายเหตุ มีทั้งหมด 2 แห่ง คือ

1. หอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยพายัพ เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมเอกสารการบันทึกที่สำคัญของคริสตศาสนิกายโปรแตสแตนท์ เพื่อประโยชน์ต่อชุมชนคริสเตียนและสถาบันการศึกษาวิจัย ในประเทศไทย โดยมีขอบเขตการเก็บรวบรวมข้อมูลและประเภทของข้อมูล ได้แก่ ประวัติศาสตร์คริสตจักรโปรแตสแตนท์ในประเทศไทย นับตั้งแต่ระยะเริ่มแรกใน พ.ศ. 2371 (ค.ศ. 1828) จนถึงปัจจุบัน รวมถึงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยพายัพ

จากการสำรวจ หอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยพายัพ มีเอกสารบันทึกทั้งหมด 174 จำพวก โดยจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1) จดหมายเหตุ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ จดหมายเหตุอย่างเป็นทางการของสภาคริสตจักรในประเทศไทย จดหมายเหตุของมหาวิทยาลัยพายัพ และจดหมายเหตุทั่วไป

2) หนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ อยู่ในส่วนที่เป็นห้องสมุดของหอจดหมายเหตุ เป็นสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับประวัติศาสตร์คริสตจักรโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย

3) ประวัติศาสตร์จากการบอกเล่า เป็นแถบบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ผู้นำคริสตจักรทุกระดับ คริสเตียนรุ่นเก่า และมิชชันนารี เน้นในเรื่องของประวัติศาสตร์คริสตจักร และทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีต่อคริสตศาสนาในประเทศไทย

หอจดหมายเหตุ มหาวิทยาลัยพายัพ จัดเก็บเอกสารทั้งหมดเป็นระบบชั้นปิด ผู้อ่านที่ต้องการใช้เอกสาร สามารถค้นได้จากเครื่องมือช่วยค้นทั้งที่บรรณารักษ์และหนังสือแนะนำอื่น ๆ

2. หอจดหมายเหตุแห่งชาติ สาขาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นแหล่งเก็บรักษาเอกสารทางประวัติศาสตร์อันทรงคุณค่า ซึ่งเป็นหลักฐานในการค้นคว้า วิจัย ได้เป็นอย่างดี เอกสารที่จัดเก็บมีดังนี้

- 1) เอกสารกระทรวงกลาโหม รัชกาลที่ 4
- 2) เอกสารกระทรวงกลาโหม รัชกาลที่ 5
- 3) เอกสารกระทรวงมหาดไทย รัชกาลที่ 5
- 4) เอกสารกระทรวงเกษตร รัชกาลที่ 5
- 5) เอกสารกระทรวงศึกษาธิการ รัชกาลที่ 5
- 6) เอกสารการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 7) เอกสารราชการของหน่วยงานภาคเหนือ 17 จังหวัด

เอกสารรายการที่ 1 - 6 เป็นไมโครฟิล์ม สำหรับรายการที่ 7 เป็นเอกสารต้นฉบับของหน่วยงานราชการในภาคเหนือ เอกสารทั้งหมดจัดเก็บตามหัวเรื่องเพื่อความสะดวกในการค้นหา นับเป็นแหล่งสารนิเทศที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่งของล้านนา

พิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์ในล้านนา มี 4 แห่ง คือ

1. หน่วยพิพิธภัณฑ์และศิลปะล้านนา สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นแหล่งสารนิเทศที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในฐานะที่ให้บริการสารนิเทศเกี่ยวกับล้านนาอดีตทั้งที่เป็นเอกสาร หนังสือ วัสดุทัศนวัสดุ และอื่น ๆ ทั้งที่มีอยู่เดิมในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และที่จัดหาเพิ่มเติมอย่าง

ต่อเนื่อง

หน่วยพิพิธภัณฑสถานและศิลปะล้านนา แบ่งการให้บริการออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) หนังสือ เอกสาร ทั้งที่เป็นตัวเขียนและเอกสารที่มีระบบการจัดเก็บพิเศษ เช่น หนังสือหายาก กฤตภาค รวมถึงวัสดุทัศนวัสดุ เช่น เทปบันทึกเสียง สไลด์ ภาพถ่าย และวีดิโอ ที่เกี่ยวข้องกับล้านนาคดี นอกจากนี้ ยังมีหนังสือตัวเขียน เช่น โบราณ สมุดข่อย และปี่สา รวมถึงสิ่งพิมพ์ภาษาไทยจีนและไทยลื้อ ตลอดจนหนังสืองานศพและหนังสืออนุสรณ์เนื่องในโอกาสต่าง ๆ ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับล้านนาคดี รวมจำนวนสารนิเทศในส่วนนี้ทั้งสิ้นประมาณ 9,500 รายการ มีบัตรรายการช่วยในการค้นหาเรื่องราวที่ต้องการได้อย่างสะดวก และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

2) ศิลปวัตถุ และโบราณวัตถุ จัดแสดงไว้ในห้องพิพิธภัณฑสถาน มีจำนวนทั้งหมด 671 รายการ แบ่งออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่ ศิลปกรรมทางพุทธศาสนา เครื่องดนตรีพื้นเมือง เงินตรา เครื่องแต่งกาย เครื่องมือด้านการเกษตร เครื่องมือด้านการแพทย์ เครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน และเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวเขา

หน่วยพิพิธภัณฑสถานและศิลปะล้านนา อาจกล่าวได้ว่าเป็นแหล่งสารนิเทศที่มีความสำคัญมากสำหรับผู้สนใจศึกษาล้านนาคดี ทั้งต่อผู้ค้นคว้าวิจัยที่เพิ่งเริ่มต้นและที่ได้ศึกษารื่องล้านนาคดีมาเป็นเวลานาน เนื่องจากเป็นแหล่งที่รวบรวม จัดระบบ และให้บริการสารนิเทศล้านนาคดีครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและหลากหลายรูปแบบ ทั้งยังจัดระบบให้เหมาะสมสำหรับการบริการ ทั้งต่อการเรียน การสอน และการค้นคว้าวิจัย

2. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่ เป็นแหล่งสารนิเทศที่มีลักษณะเป็นพิพิธภัณฑสถาน กล่าวคือ ทำหน้าที่รวบรวม สงวนรักษา และเผยแพร่ โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน เพื่อเป็นการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมของชาติ และเป็นแหล่งอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ นอกจากนี้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่ ยังได้รวบรวมเอกสารโบราณ ได้แก่ โบราณ ปี่สา สมุดข่อย และศิลปะวัตถุต่าง ๆ โดยจัดแสดงเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไป

3. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หริภุญไชย ลำพูน เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ด้านศิลปวัตถุโบราณวัตถุที่พบในจังหวัดลำพูนและจังหวัดใกล้เคียง ศิลปวัตถุที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หริภุญไชยรวบรวม เน้นด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปะโบราณวัตถุสมัยหริภุญไชย และล้านนา นับเป็นแหล่งสะสมและค้นคว้าอ้างอิงทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าอีกแห่งหนึ่ง

4. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ น่าน เป็นแหล่งอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ล้านนาแห่งหนึ่ง โดยสะสมความรู้ที่เป็นศิลปวัตถุ และโบราณวัตถุที่พบในจังหวัดน่านและจังหวัดใกล้เคียง เพื่อเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัด อาทิ งานช่างดำ ผ้าลายน้ำไหล เป็นต้น

สถาบันวิจัย

จากการสำรวจพบว่า แหล่งสารนิเทศล้านนาคดีที่ดำเนินการในลักษณะของสถาบันวิจัย มีดังนี้

1. ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นศูนย์สนับสนุน ส่งเสริมการเรียนการสอนและการวิจัยในสาขาเกษตรศาสตร์เชิงระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบพืชในภาคเหนือ แต่จากการขาดแคลนข้อมูลทางด้านนี้ ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรจึงได้จัดห้องสมุดขึ้น โดยขอความร่วมมือจากสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และช่วยเหลือทางด้านการศึกษาวิเคราะห์เลขหมู่เอกสาร ปัจจุบัน ห้องสมุดศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรมีข้อมูลทางด้านเศรษฐศาสตร์การเกษตร เป็นส่วนใหญ่ และจัดเก็บตามระบบทศนิยมของดิวอี้ 16 บริการยืม - คืน ตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการข้อเสนอเทศน์สมัย และบริการยืมระหว่างห้องสมุด

2. โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาภาพแผนที่สูง คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับความร่วมมือและประสานงานจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมวิเทศสหการ และการสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาลประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นศูนย์กลางเลือกพันธุ์เขตกรรม ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การเก็บเกี่ยว การตลาด และการส่งเสริมการปลูกกาแฟ นอกจากนี้ โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาภาพแผนที่สูง ยังเป็นสถาบันวิจัย ซึ่งได้เก็บรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับกาแฟเพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนทางวิชาการด้านกาแฟด้วย ปัจจุบันจัดเก็บตามประเภทของงานวิจัย ซึ่งในปี พ.ศ. 2533 โครงการฯ จะจัดทำห้องสมุด เพื่อให้บริการข้อมูลอย่างเป็นระบบต่อไป

3. ฝ่ายบริการและเผยแพร่ สถาบันวิจัยชาวเขา วัตถุประสงค์ของสถาบันวิจัยชาวเขาในการเป็นแหล่งกลางการค้นคว้าวิจัยข้อเท็จจริงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนามัย ตลอดจนทางด้านมานุษยวิทยาของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย รวมทั้งเป็นแหล่งกลางในการรวบรวมหนังสือ เอกสาร ภาพพิมพ์ วัตถุพยานหลักฐานและสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวเขาทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและในประเทศต่าง ๆ บริเวณเอเชียอาคเนย์ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งกลาง

ในการประชุมปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้เพื่อให้เกิดความร่วมมือประสานงานกับสถาบันที่
ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย ปัจจุบันสถาบันวิจัยชาวเขาแบ่งงานออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายวางแผน
และประสานงาน ฝ่ายงานวิจัย และฝ่ายบริการและเผยแพร่

ฝ่ายบริการและเผยแพร่ แบ่งงานออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. งานข้อมูลและเผยแพร่ ด้านการรวบรวมข้อมูล กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา
โดยจะรวบรวมสถิติด้านต่าง ๆ ของชาวเขาและปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ ข้อมูลที่รวบรวมมีขอบเขต
เนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับ ประชากร การเกษตร การศึกษา อนามัย เศรษฐกิจ/รายได้ การปลูกฝิ่นและ
การเสพยา และการวางแผนครอบครัว

2. งานพิพิธภัณฑ์ มีวัตถุประสงค์จัดแสดงภายในอาคาร 604 ชั้น และลักษณะบ้านเรือน
ของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ จัดแสดงกลางแจ้ง

3. งานห้องสมุด รวบรวมสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในรูปแบบของหนังสือ วารสาร
สารวิทยานิพนธ์ กฤตภาค และเอกสาร ห้องสมุดจะจัดทำบัตรรายการภายใต้ชื่อผู้แต่งและหัวเรื่อง และ
จัดหมวดหมู่ตามระบบทศนิยมของดิวอี้

ปัจจุบัน งานศึกษาและงานพัฒนาชาวเขาขยายขอบเขตมากขึ้น และมีความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับ
ชาวเขามากขึ้นด้วย สถาบันวิจัยชาวเขาตระหนักถึงความสำคัญและความต้องการระบบข้อมูล จึงได้
ปรับปรุงบริการด้านนี้ โดยมีโครงการปรับปรุงระบบการจัดเก็บข้อมูล เพื่อจัดตั้งเป็นคลังข้อมูลชาวเขา และ
ใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บและค้นหาข้อมูล

4. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นแหล่งสารนิเทศด้านล้านนาชาติศึกษาที่สำคัญ
อย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันวิจัยสังคม มีหน้าที่รับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้า และสนับสนุนการวิจัย
ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งงานการวิจัยออกเป็น 3 ฝ่าย คือ
ฝ่ายวิจัยล้านนา ฝ่ายวิจัยสังคม และฝ่ายบริการการวิจัย โดยมีรายละเอียดในแต่ละฝ่าย ดังนี้

1) ฝ่ายวิจัยล้านนา เน้นงานสำรวจ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้านล้านนา
คติทั้งที่อยู่ในรูปของจารึกต่าง ๆ เอกสารโบราณ และใบสา หรือที่แสดงออกในด้านศิลปะ สถาปัตยกรรม
รวมทั้งข้อมูลที่สืบทอดกันมาด้วยปากเปล่าในรูปแบบของนิทานพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน และปริမ်ปราคาติ ฝ่ายวิจัย
ล้านนา จัดทำ 4 โครงการหลัก คือ โครงการวิจัยศิลปะสถาปัตยกรรมล้านนา โครงการวิจัย นิทานพื้นบ้าน
- เพลงพื้นบ้าน และปริမ်ปราคาติ โครงการวิจัยจารึกล้านนา และโครงการศึกษาวิจัยคัมภีร์โบราณภาค

เหนือ แต่ละโครงการได้ศึกษา รวบรวม จัดเก็บข้อมูลเพื่อให้บริการ โดยเฉพาะโครงการวิจัยจารึกล้านนา ได้จัดตั้งคลังข้อมูลจารึกซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลของจารึกให้อยู่ในแหล่งเดียวกัน โดยมีแฟ้มประจำของแต่ละจารึก ซึ่งประกอบด้วยทะเบียนประวัติจารึก อักษรแปลลง คำอ่านปัจจุบัน ภาพถ่าย เป็นต้น

โครงการทั้ง 4 โครงการ ที่ฝ่ายวิจัยล้านนาได้ดำเนินการมา ทำให้เกิดแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับล้านนา คดีศึกษาที่สำคัญ คือ ข้อมูลจากคัมภีร์ใบลาน จากจารึกต่าง ๆ จากนิทานพื้นบ้าน และจากงานศิลปสถาปัตยกรรม ซึ่งนักวิชาการด้านล้านนาคดีศึกษาสามารถดึงข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบเหล่านี้มาศึกษา วิเคราะห์ได้ทันที

2) ฝ่ายวิจัยสังคม งานในด้านนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ โดยเน้นการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา ของชุมชนภาคเหนือ และของประเทศ ที่มีลักษณะเร่งด่วน ขอบเขตการวิจัยครอบคลุมสาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์

3) ฝ่ายบริการวิจัย ทำหน้าที่ให้การสนับสนุน และให้บริการด้านข้อมูล ดังนี้คือ ให้ บริการเอกสารข้อมูลแก่นักวิจัย และผู้สนใจ สนับสนุนและประสานงานการวิจัย ให้บริการปรึกษาในการ วิจัย งานวิเคราะห์ประมวลผล และงานสนับสนุนการศึกษา

นอกจากงานในฝ่ายต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านล้านนาคดีศึกษาแล้ว สถาบันวิจัย สังคม ยังมีโครงการที่จะพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการพัฒนาชนบทในภาคเหนือ โดยนำข้อมูลที่จำเป็น ในการพัฒนามาจัดให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อให้ นักพัฒนา นักวิชาการและผู้สนใจ สามารถนำข้อมูลไป ใช้งานได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยในระยะแรกได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาที่มีอยู่ในรูปของทำเนียบนาม เช่น ทำเนียบงานวิจัย หนังสือ และเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนา ทำเนียบหน่วยงานพัฒนาทั้งรัฐบาลและเอกชน ที่มีหน้าที่ดำเนินงานในภาคเหนือ ทำเนียบข้อมูลเชิงพื้นที่ ได้แก่ แผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ และภาพถ่าย ดาวเทียม

ระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการพัฒนาชนบท จะจัดเก็บในระบบไมโครคอมพิวเตอร์ และเปิดบริการ เผยแพร่ในรูปของรายงาน หรือค้นคืนข้อมูลทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ได้

5. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เดิมมีชื่อว่า ศูนย์วิจัยโลหิตวิทยา และทุโภชนาการ และได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ สหรัฐอเมริกา เมื่อความช่วยเหลือ สิ้นสุดลง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงได้ดำเนินการต่อเนื่องมา โดยยกฐานะขึ้นเป็นสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ สุขภาพ มีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์สุขภาพ ตลอดจนประสานงานให้

ข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้อง โดยจัดให้มีห้องสมุดสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ และให้บริการ ค้นคว้าข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วย

6. สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นแหล่งส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในล้านนา แบ่งออกเป็น 5 ศูนย์ คือ

- 1) ศูนย์วิจัยและพัฒนาพลังงานและเทคโนโลยี่ที่เหมาะสม เน้นวิจัยในด้าน แหล่งพลังงาน ท้องถิ่น การประหยัดพลังงานในอุตสาหกรรมท้องถิ่น เทคโนโลยีระดับกลางสำหรับท้องถิ่น
- 2) ศูนย์วิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว เน้นการพัฒนาระบบหลังการเก็บเกี่ยว ที่เหมาะสมกับพืชผลทางเกษตรของภาคเหนือ
- 3) ศูนย์วิจัยและพัฒนาเอนิเวตรอนและเทคโนโลยีรังสี
- 4) ศูนย์วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีวัสดุ
- 5) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและเทคโนโลยีชีวภาพ

เอกสารงานวิจัยของสถาบันและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บรวบรวมไว้ที่สถาบัน และให้บริการแก่วิชาการ นักวิจัย และผู้สนใจทั่วไป

7. ศูนย์วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิจัย และฝ่ายพัฒนาและบริการ

1) ฝ่ายวิจัย เน้นงานวิจัยใน 5 ด้าน คือ งานวิจัยสังคม-วัฒนธรรม งานวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ งานวิจัยเศรษฐกิจ งานวิจัยสภาวะแวดล้อม และงานวิจัยมหาวิทยาลัย

2) ฝ่ายพัฒนาและบริการ มุ่งพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ศูนย์วิจัยและพัฒนา สนับสนุนการทำวิจัยแก่คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย โดยรับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยพายัพและทบวงมหาวิทยาลัย ปัจจุบันมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับชุมชนภาคเหนืออยู่มาก จัดเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และให้บริการตัวเล่มแก่ผู้สนใจทั่วไป

ปัญหาของแหล่งสารนิเทศล้านนาคดี

จากการสำรวจแหล่งสารนิเทศล้านนาคดี พบว่าแหล่งสารนิเทศล้านนาคดีประสบปัญหาในการดำเนินงานพอสรุปรายละเอียดได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงขนาดของปัญหาของแหล่งสารนิเทศด้านนาคติ

ปัญหา	ขนาดของปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
<u>ด้านบุคลากร</u>				
บุคลากรไม่เพียงพอ	53.8(28)	30.8(16)	15.4(8)	0(0)
บุคลากรขาดความรู้และความชำนาญงานเฉพาะ อย่าง	30.8(16)	42.3(22)	19.2(10)	7.7(4)
บุคลากรขาดโอกาสในการเพิ่มพูนประสบการณ์ใน การศึกษา ค้นคว้า และฝึกงาน	34.6(18)	34.6(18)	23.1(12)	7.7(4)
<u>ด้านการเงิน</u>				
งบประมาณไม่เพียงพอ	26.9(14)	53.8(28)	15.4(8)	3.8(2)
ขาดแหล่งสนับสนุนทางการเงิน	42.3(22)	30.8(16)	23.1(12)	3.8(2)
<u>ด้านสถานที่</u>				
ลักษณะและสภาพแวดล้อมไม่เอื้อประโยชน์ (เช่น สภาพอากาศ รูปทรงอาคาร แสง เสียง เป็นต้น)	19.2(10)	34.6(18)	34.6(18)	11.5(6)
จำนวนเนื้อที่และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ	30.8(16)	23.1(12)	30.8(16)	15.4(8)

ปัญหา	ขนาดของปัญหา			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
<u>ด้านงานเทคนิค</u>				
ขาดคู่มือในการคัดเลือกและสั่งซื้อ	7.7(4)	34.6(18)	34.6(18)	23.1(12)
ขาดคู่มือในการจัดหมวดหมู่	3.8(2)	30.8(16)	38.5(20)	26.9(14)
ขาดมาตรฐานในการทำบัตรรายการ	11.5(6)	34.6(18)	23.1(12)	30.8(16)
ปัญหาการสืบค้นรายละเอียดทางบรรณานุกรม ของทรัพยากร	19.2(10)	35.8(19)	29.6(15)	15.4(8)
ปัญหาด้านภาษาของทรัพยากร	11.5(6)	30.8(16)	38.5(20)	19.2(10)
ทรัพยากรหายากและราคาแพง	15.4(8)	50.0(26)	15.4(8)	19.2(10)
ไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าของทรัพยากร	3.8(2)	38.5(20)	38.5(20)	19.2(10)
<u>ด้านบริการ</u>				
มีผู้รู้จักและสนใจน้อย	3.8(2)	53.8(28)	30.8(16)	11.5(6)
ทรัพยากรไม่เพียงพอ	26.9(14)	42.3(22)	26.9(14)	3.8(2)
ทรัพยากรชำรุด สูญหาย	7.7(4)	38.5(20)	42.3(22)	11.5(6)
ขาดเครื่องมือในการเข้าถึงทรัพยากร	15.4(8)	30.8(16)	46.2(24)	7.7(4)
ขาดการร่วมมือในการให้บริการจากหน่วยงาน ประเภทแหล่งสารสนเทศด้วยกัน	7.7(4)	42.3(22)	46.2(24)	3.8(2)
บุคลากรขาดคุณลักษณะในการให้บริการ	11.5(6)	38.5(20)	26.9(14)	23.1(12)
<u>ด้านประชาสัมพันธ์</u>				
ขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	11.5(6)	46.2(24)	38.5(20)	3.8(2)
กิจกรรมที่จัดทำไม่ได้รับความสนใจ	0(0)	46.2(24)	38.0(20)	15.8(8)

จากตารางข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ พบว่า แหล่งสารนิเทศด้าน นาคติประสมปัญหาในระดับมากที่สุดคือ ปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาคือ ปัญหา ขาดแหล่งสนับสนุนทางการเงิน คิดเป็นร้อยละ 42.3 และปัญหาบุคลากรขาดโอกาสในการเพิ่มพูนประสบการณ์ในการศึกษา ดูงาน และฝึกงาน คิดเป็นร้อยละ 34.6

ปัญหาที่แหล่งสารนิเทศด้านนาคติประสมในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ ร้อยละ 53.8 ซึ่งเท่ากับปัญหาด้านบริการ คือ มีผู้รู้จักและสนใจน้อย รองลงมาคือ ปัญหาทรัพยากรหายากและราคาแพง ร้อยละ 50.0

ส่วนปัญหาระดับน้อย คือ การขาดการร่วมมือในการให้บริการจากหน่วยงานประเภทแหล่ง สารนิเทศด้วยกัน และ การขาดเครื่องมือในการเข้าถึงทรัพยากร คิดเป็นร้อยละ 46.2 ปัญหาระดับน้อย รองลงมา คือ การขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมที่จัดทำไม่ได้รับความสนใจ ร้อยละ 38.5